

11. Lägerområde

För att kunna genomföra ett läger krävs att man har ett lägerområde. Beroende på vad det är för inriktning på lägret så ser kraven på lägerområdet olika ut. I detta kapitel kan man läsa om vilka krav man kan ställa på olika typer av lägerområden, det tar också upp olika möjligheter som du själv har att förbättra och iordningställa det perfekta lägerområdet. De första rubrikerna inriktar sig helt på friluftsläger och lantgårdsläger tas upp i de sista punkterna.

Rätt plats

Det är viktigt att i god tid leta efter en plats för lägret. Innan man ger sig ut och letar bör man sitta ner och skriva en så kallad kravspecifikation. Den skall innehålla punkter som är viktiga för att lägret skall kunna genomföras. Dessa punkter måste platsen uppfylla för att man skall ta den under övervägande. Man fyller på listan av punkter med önskemål som gör platsen mer attraktiv. Här nedan finner du en lista på punkter av olika karaktär.

Punkter som måste vara uppfyllda:	Punkter som kan vara önskvärda:
◆ Storleken på platsen	◆ Badmöjligheter
◆ Tillgång till dricksvatten	◆ Sovplats för funktionärer
◆ Tillgång till toaletter	◆ Tillgång till kök
◆ Torrt oberoende av vädret	◆ Lämpliga stigar för aktiviteter i området
◆ Möjlighet att köra bil dit	◆ Platt yta att leka och spela på
◆ Ostört/avskilt	
◆ Möjlighet att elda	

Detta är naturligtvis bara exempel på punkter som kan behöva vara med. Ändra och lägg till så att listan passar era behov. Nu gäller det att hitta några olika platser som man kan jämföra och

sedan välja den bästa. För att hitta lämpliga lägerplatser kan kommunen eller Svenska Turistföreningen vara till hjälp. Om man kommer till dem med sin kravspecifikation så ger det ett gott intryck och man har större möjlighet att bli tagen på allvar.

Hänsyn till omgivningen

Efter att ha valt ut den plats som man tycker passar bäst är det dags att ta kontakt med markägaren. Även om allemansrätten säger att det är tillåtet att tälta en natt så gäller inte detta om man har femton tält.

Boende i närheten av lägerområdet bör informeras om hur lägret kommer att påverka dem. Det bästa är att ta personlig kontakt med dem, men om det är många kan man lägga lappar i postlådorna. På lapparna är det viktigt att man förutom tiden för lägret lägger till ett litet program och telefonnummer till ansvarig ledare eller arrangör (hem och mobil).

Innan lägret kan det vara lämpligt att diskutera risken för oönskade besökare. Ledarna bör få veta om risken finns och hur man skall hantera det eventuella problemet.

Samlingsplatsen

För att barnen och ledarna skall känna sig trygga på området och för att man lätt skall kunna samla alla är det viktigt att bestämma en samlingsplats. Samlingsplatsen skall vara tydlig och lätt att hitta till. Om man har en lägereld är den ofta centralt placerad och kan vara en lämplig samlingsplats. Andra lämpliga platser är flaggstänger, en husgavel, ett stort träd eller en plats som man märker ut med en rejäl skylt. Är det många deltagare eller om man vill ha lite mer ordnade samlingar, kan deltagarna göra skyltar för de olika grupperna som de samlas vid.

Tältplacering

Alla ledare bör vara informerade om hur det är tänkt att tälten skall placeras. Detta förhindrar missförstånd och sura miner när tälten måste flyttas. För att alla skall förstå hur tälten skall placeras kan man göra en skiss över området och skriva ner regler om hur långt det skall vara mellan tälten och mellan tälten och lägerelden. (Har räddningstjänsten i din kommun några krav?) Om det är ett

större läger kan man märka upp olika områden med snören. Tänk på att kontrollera så att alla har fått ett område.

Hur stort lägerområde som behövs är till stor del beroende på var deltagarna använder för tält. Militärtält och små fjälltält är det som tar minst plats (om man ser till antalet deltagare per yta) medan familjetält och stativtält tar mer plats. Detta gör det nästan omöjligt att avgöra hur mycket plats som går åt. Som nämnts tidigare kan en skiss eller karta över området vara till stor hjälp i bedömningen. Om det är tveksamt hur många tält som behövs plats till får man helt enkelt ringa runt och fråga några så att man får en uppfattning.

Eldstad

Vid eldning på läger gäller ofta sunt förnuft och lite extra försiktighet. Det viktigaste är att man har en iordningställd eldplats. Eldplatsen skall vara grävd (minst 10cm djup) med stenar eller jordvall runtomkring. Lägg inte eldplatsen där det finns mycket rötter i marken. Stenhällar och torvrik mark är andra platser som man bör undvika. Placeringen av eldstaden skall om möjligt vara mitt i lägerområdet då blir den en självklar samlingspunkt. Undvik att elda häftigare än ni behöver, det blir bara svårt att återställa efteråt.

Glöm inte

- Att vatten och ruska skall finnas till hands.
- Råder eldningsförbud?
- Lämna aldrig barnen själva vid elden.
- Lär barnen hur man eldar, det ger respekt och ansvar

Hygien

Det måste finnas möjlighet att tvätta sig efter toalettbesök. Om man lånar en toalettvagn från kommunen finns det ofta tvättmöjligheter i dem, men glöm inte att fylla dunkarna med vatten.

Glöm inte att flickor får mens, ta med extra bindor och påsar att slänga dem i.

Om lägret är längre än en helg måste det finnas möjlighet att duscha eller bada

Det kan vara bra med en belyst plats när man skall borsta tänderna.

Färskvatten blir för gammalt efter några dagar. Byt ut vattnet så ofta som möjligt.

Diskmöjligheter

Om deltagarna använder sina egna tallrikar och bestick bör det finnas ordentliga diskmöjligheter. Diskningen delas lämpligen upp på fyra stationer som beskrivs i text nedan.

- Sopstation. Matresterna samlas i ett kärl med lock för att förhindra skadedjur att komma åt resterna.
- Sköljning. De matrester som sitter fast på tallrikar och bestick sköljs av i en balja med vatten och en diskborste bör finnas till hands för att avlägsna så mycket som möjligt.
- Diskning. Här bör det finnas en ledare som ser till att vattnet hela tiden är varmt och rent. Människan är av naturen lat och om det bara finns en liten möjlighet att diska utan att behöva byta diskvatten så gör man det, ingen solidaritet här inte. Antalet diskbaljor måste anpassas till antalet lägerdeltagare. Man kan minska antalet om inte alla äter samtidigt.
- Sköljning. Diskmedelsresterna sköljs bort. Här duger det med kallvatten om det finns möjlighet skall det vara rinnande vatten så att det alltid är rent och friskt.

Återställ lägerområdet

Tänk på att lägerområdet ska återställas till det skicket det var när ni kom. Kanske behövs utsövda funktionärer som kan ta tag i uppröjningen. Plocka skräp och gräv igen eldstaden. Lämna tillbaka lånat material.

Sophantering. Redan innan lägret börjar bör du ha undersökt hur kommunen där lägret är vill ha skräpet sorterat och var det kan lämnas någonstans.

Läger inomhus

Om man har en förutbestämd lokal så kan det vara svårt att ändra på den för att passa lägret. Man bör gå igenom lokalen så långt innan lägret som är möjligt för att leta efter saker som kan innebära risker för barnen. Detta kan vara allt från dåliga elinstallationer till vassa hörn på möbler. Man kan givetvis inte åtgärda allt, ibland kan man inte göra något, med det är viktigt att vara medveten om de risker som finns i lokalerna. Det är en fördel att vara många som tittar på detta, fler ögon ser mer. Om de som skall vara ledare är med vid genomgången lär de sig lokalen och blir säkrare i sitt agerande.

På lantgården

Om man genomför någon form av läger på en lantgård brukar det betyda att man får ta lägerplatsen som den är. Men som lägerarrangör bör man lyssna på ledarnas förslag till förbättringar och även själv vara uppmärksam på förbättringsmöjligheter. Sätt upp förslagen på en lista som presenteras för gårdens styrelse så att de har möjlighet att göra förbättringar till kommande år.

Ledarna bör innan lägret börjar gå runt på gården tillsammans för att lära känna alla utrymmen. Man har då möjlighet att diskutera regler för barnen och alternativa aktiviteter.